EU:n sähköisen viestinnän sääntelyn uudistamista koskevat ehdotukset (U 68/2016 vp)

Sini Wirén /Verkko-osasto

Tanja Müller /Palvelu-osasto

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Ehdotusten tausta ja rakenne

- Komissio antoi 14.9.2016 ehdotukset osana DSM-strategiaa:
  - Direktiiviksi sähköisen viestinnän säännöstöstä
  - Asetukseksi BEREC-virastosta
  - Asetukseksi paikallisyhteisöjen internetyhteyksistä
  - 5G- ja gigabittiyhteiskuntatiedonannot
- Direktiiviehdotukset keskeiset tavoitteet:
  - Kodifioida säädökset ja päivittää voimassa olevaa sääntelykehystä
  - Edistää nopeiden kiinteiden ja langattomien datayhteyksien saatavuutta
- Direktiivi korvaisi:
  - Sähköisen viestinnän puitedirektiivin (kansallisen sääntelyviranomaisen tehtävät, toiminnan periaatteet, yleiset sääntelyn puitteet)
  - Käyttöoikeusdirektiivin (viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeudet ja yhteenliittäminen)
  - Valtuutusdirektiivin (radiotaajuuksien ja numeroiden käyttöoikeuksien myöntäminen)
  - Yleispalveludirektiivin (käyttäjien oikeudet, yleispalvelu)

Käsittelyaikataulu ja neuvottelutilanne

- Artiklakohtainen käsittely neuvoston teletyöryhmässä alkanut Maltan kaudella (käynnissä osa 3 ”palvelut”: yleispalvelu, loppukäyttäjän oikeudet ...)
- Myöhemmin keväällä verkkojen markkinasääntely ja taajuudet
- Toukokuun ministerineuvostossa edistymisraportti/osittainen yleisnäkemys
- Useimpien jäsenmaiden kannanmuodostus kuitenkin vielä kesken
- Parlamentissa raportöörin esitys valmistunee helmi/maaliskuun vaihteessa, teollisuusvaliokunta ITRE:n kanta alkukesästä
- Neuvottelutilanne ei vielä muodostunut kunnolla, jäsenmailla paljon kysymyksiä
- Suomi mukana samanmielisten maiden yleistason yhteistyössä (Pohjoismaat, Baltian maat, osa Keski-Euroopan maista)
- WiFi4EU-asetuehdotus: tavoitteena nopeampi voimaantulo

Keskeiset muutokset (viestintäverkot)

- Verkkojen markkinasääntely:
  - Huomattavan markkinavoiman sääntely (HMV-sääntely) edelleen avainperiaatteena
  - Osin sääntelyä joustavoittavia ehdotuksia (mm. yhteisinvestointeihin kannustaminen, markkina-analyysisyklien pidentäminen,)
  - Uusia tiedonkeruu- ja tiedonluovutusvelvoitteita
- Radiotaajuudet:
  - Tavoitteena taajuuksien hallinnoinnin EU-koordinaation tehostaminen ja johdonmukaisuus jäsenvaltioiden toimissa
  - Riskinä toimivallan keskittyminen toimilupaehtojen- ja aikataulujen osalta
  - Myös ehdotuksia luvasta vapaiden taajuuksien yhteiskäytön edistämiseksi
- Numerointi:
  - Tavoitteena rajat ylittävien palvelujen tarjonnan edistäminen
  - Kansallisten numerointisuunnitelmien oikeuksien avaaminen, BEREC perustaisi keskusrekisterin
- WiFi4EU-asetusehdotus:
  - Julkinen palvelusetelijärjestelmä paikallisia WiFi-verkkoja varten
  - Connecting Europe Facility –rahoitusinstrumentin budjettia ehdotetaan korotettavaksi 50 miljoonalla eurolla

Keskeiset muutokset (viestintäpalvelut)

- Yleispalveluvelvoite:
  - Lähtökohtana **kohtuuhintaisuus,** ”turvaverkko”
  - Puhelinpalvelut ja perustason laajakaista
  - Vähimmäistaso kapasiteetille määriteltäisiin kansallisesti listana verkkopalveluita, joita enemmistö kansalaisista käyttää
  - Esteettömyys yleissääntelyyn
- Loppukäyttäjän oikeudet:
  - Lähtökohtana sääntelyn **täysharmonisointi**
  - Suurin osa velvoitteista koskisi käytännössä vain teleyrityksiä, mutta ei esimerkiksi OTT-toimijoita (teleyrityksistä riippumattomat toimijat, kuten Netflix)
  - Uusi määritelmä ilmaisulle *sähköinen viestintäpalvelu* -> 3 palvelukategoriaa
  - Viestintäpalvelusopimuksia koskevan artiklan tilalle laaja tiedonantovelvollisuus
  - BEREC määrittelisi jatkossa mallin kuluttajan kanssa tehtävän sopimuksen tiivistelmästä, joka palveluntarjoajan tulisi antaa kuluttajille sekä mikro- ja pienyrityksille ennen sopimuksen tekemistä

Keskeiset muutokset (toimivaltakysymykset ja toimivallan siirto komissiolle)

- Ehdotukset tarkoittaisivat toteutuessaan merkittävää toimivallan siirtoa jäsenmailta komissiolle ja BERECille
- Esimerkkinä komission veto-oikeuden laajentaminen kansallisiin markkina-analyyseihin verkkojen markkinasääntelyssä
- Osalla ehdotuksista puututtaisiin kansallisen päätöksenteon järjestämiseen (erit. radiotaajuuksien hallinnointia koskien)
- BERECistä tehtäisiin EU-toimielin:
  - Merkittävissä määrin uusia tehtäviä sääntelyn täytäntöönpanemiseksi
  - Neuvontatehtäviä, jatkossa myös sitovia päätöksiä ja lausuntoja
  - Erillisvirasto, jolla olisi oikeushenkilöllisyys ja isommat resurssit
- Säädösvallan siirtoa koskevia ehdotuksia:
  - Komissiolle uusia oikeuksia antaa täytäntöönpanosäädöksiä ja delegoituja säädöksiä

Ehdotus Suomen kannaksi (yleiset kannat)

- Direktiiviehdotuksen ja BEREC-asetusehdotuksen osalta:
  - Digitaalisten sisämarkkinoiden edistäminen vanhentunutta sähköisen viestinnän sääntelyä selkeyttämällä ja päivittämällä on kannatettavaa
  - Sääntelyn tulisi kannustaa kehittyneiden, luotettavien ja kilpailtujen viestintäverkkojen ja -palvelujen tarjoamiseen, ei ohjata yksityiskohtaisesti verkkojen tai palvelujen ominaisuuksia
  - Tasapuolinen sääntely-ympäristö uudempien ja vakiintuneempien viestintäpalvelujen välille tulisi pääasiassa toteuttaa perinteisiin telepalveluihin kohdistuvaa tiukkaa sääntelyä keventämällä
  - Riittävä kansallisten toimivalta on turvattava ja kansalliset olosuhteet huomioitava (esimerkiksi radiotaajuuksien hallinnoinnissa)
  - Loppukäyttäjien oikeuksien suojan korkea taso on säilytettävä
  - Sääntelyn kokonaismäärä ei saisi lisääntyä, vältettävä päällekkäistä sääntelyä (vrt. muut jo annetut/valmisteltavat EU-säädökset)
- WiFi4EU-asetuksen osalta:
  - Tuettaisiin sillä edellytyksellä, että tuen käyttö ei häiritse liikaa markkinaehtoista toimintaa
  - Suomessa kattava ja kilpailtu markkinaehtoinen mobiilitarjonta, asetuksen hyöty mahdollinen lähinnä pienille paikallisille toimijoille